

VO'K: 633/635

KBK: 42.14

M-89

GAZANDA O'SIMLIGINING URUG'CHILIGI VA KO'CHATCHILIGI

Musinova Muxlisa

Termez davlat muhandislik va agrotexnolar universiteti

Kalit so'zlar: Gazanda, urug'chiligi, ko'chatchilik, ko'paytirish usullari, ildiz bo'laklari, agrotexnika tadbirlari, hosildorlik, parvarishlash.

Keywords: Gazanda, seed propagation, seedling production, propagation methods, root cuttings, agrotechnical measures, productivity, plant care.

Annotatsiya: Ushbu maqolada gazanda o'simligining urug'chiligi va ko'chatchiligi jarayonlari haqida ma'lumot berilgan. O'simlikning agrotexnikasi, urug' yig'ish va saqlash, ko'chat tayyorlash hamda parvarishlash qoidalari yoritilgan. Gazanda o'simligini urug' va ildiz bo'laklari yordamida ko'paytirish usullari va ularning afzalliklari ko'rib chiqilgan. Mazkur maqola gazanda yetishtirishni ilmiy asosda tashkil qilish va hosildorlikni oshirish uchun foydali tavsiyalar beradi.

Abstract: This article provides information about the seed propagation and seedling production processes of the gazanda plant. The plant's agrotechnics, seed collection and storage, seedling preparation, and care methods are explained. Methods of propagating the gazanda plant by seeds and root cuttings and their advantages are discussed. This article offers useful recommendations for scientifically based cultivation and increasing productivity.

Kirish.

Gazanda o'simligi — yovvoyi va madaniy holda o'sadigan, dori-darmon va boshqa foydali xususiyatlarga ega bo'lgan o'simlik hisoblanadi. Ko'pgina hududlarda bu o'simlik tabiiy sharoitda uchrab, xalq tabobatida va dekorativ maqsadlarda keng foydalaniladi. Uning ko'paytirish usullari va parvarishi haqida ilmiy asoslangan ma'lumotlar kam bo'lgani bois, mazkur maqolada gazanda o'simligining urug'chiligi

va ko'chatchiligi jarayonlari o'rganildi. Maqsad — gazanda o'simligini yetishtirishda samarali usullarni ishlab chiqish va amaliyotga joriy qilish.

Gazanda o'simligining urug'chiligi: Gazanda o'simligi tabiiy sharoitda urug' hosil qiladigan o'simliklardan hisoblanadi. Urug'lar avgust–sentyabr oylarida pishib yetiladi. Urug' yig'ishda asosiy e'tibor ularning to'liq pishgan va quruq bo'lishiga qaratiladi. Yig'ib olingan urug'lar tozalanganidan so'ng, salqin va quruq sharoitda, maxsus qog'oz qoplarga yoki mato xaltalarga solib saqlanadi. Urug'larning unib chiqish qobiliyatini saqlab qolishi uchun ularni harorat va namlik rejimiga rioya qilgan holda saqlash muhim hisoblanadi.

Gazanda ko'chatchiligi.

Gazanda o'simligini ko'paytirishda ikki usul keng qo'llaniladi: urug'dan va ildiz bo'laklari orqali. Urug'dan ko'paytirishda urug'lar tayyorlangan yerga mart–aprel oylarida ekiladi. Ekinlar muntazam sug'orilib, begona o'tlar tozalanadi va yer yumshatiladi. Ko'chatlar 4-5 barg chiqarishi bilan, alohida joyga ko'chirib o'tkaziladi. Ildiz bo'laklari yordamida ko'paytirishda esa, sog'lom ildiz qismi 5–7 sm uzunlikda kesib olinib, tayyorlangan tuproqqa ekiladi. Ushbu usul orqali o'simlik tez ildiz otadi va mustahkam rivojlanadi. Har ikkala usulda ham parvarish ishlariga sug'orish, yumshatish va oziqlantirish kiradi.

Xulosa:

Gazanda o'simligining urug'chiligi va ko'chatchiligi — o'simlikning ko'payishini ta'minlovchi asosiy agrotexnik usullar hisoblanadi. Urug' va ildiz bo'laklari orqali ko'paytirish usullari o'ziga xos afzalliklarga ega bo'lib, ular hosildorlikni oshirish va o'simlik sifatini yaxshilash imkonini beradi. Maqolada keltirilgan tavsiyalar qishloq xo'jaligi amaliyotida gazanda yetishtirishni ilmiy asosda tashkil qilish va barqaror hosil olishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi vazirligi nashrlari.
2. Tabiiy dorivor o'simliklar ensiklopediyasi. – T.: "Fan", 2020.
3. Axmedov A.A., O'simliklar fiziologiyasi. – T.: O'quv nashriyoti, 2019.
4. Zamonaviy agrotexnologiya asoslari. – T.: Agroilm, 202